

APEL PUBLIC

cu privire la nepromulgarea proiectului de lege cu privire la modificarea Codului de Procedură Civilă și amendamentele ce țin de statutul judecătorului și asigurarea activității unor instanțe de judecată

Chișinău, 11 iulie 2012

Subsemnații la acest apel atenționează Președintele Republicii Moldova asupra deficiențelor în procesul de examinare și adoptare a recentelor amendamente legislative, și anume modificarea procedurii de motivare a hotărârilor judecătorești în procesele civile în prima instanță; stabilirea noilor reguli cu privire la eliberarea din funcție a judecătorilor și stabilirea numărului de asistenți judiciari pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție.

În particular, suntem îngrijorați de câteva prevederi ce au fost introduse ad-hoc, nemotivat și fără consultare publică pentru examinare în lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea Codului de Procedură Civilă (CPC) (înregistrat în Parlament cu nr. 2829) și a proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (înregistrat în Parlament cu nr. 392), ambele fiind votate în a doua lectură de Parlament la 5 iulie 2012, fără dezbateri adecvate:

- 1. Amendamentele la art. 236 din CPC (proiectul nr. 2829) exclud motivarea obligatorie a hotărârilor judecătorești de prima instanță, cu excepția a trei cazuri:** dacă părțile cer expres motivarea hotărârii, dacă hotărârea este contestată sau dacă hotărârea urmează a fi recunoscută și executată pe teritoriul altui stat. În apelurile din 26 iunie și cel din 4 iulie anul curent, subsemnații au exprimat dezacordul cu propunerea respectivă și au expus consecințele pe care le-ar putea avea acceptarea acesteia asupra justițiabililor și a sistemului judecătoresc (ambele apeluri sunt anexate, precum și apelul Consiliului Uniunii Avocaților la subiect). Spre regret, la 27 iunie 2012, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul nr. 2829 și a acceptat propunerile promovate ad-hoc fără consultare publică, iar la 5 iulie Parlamentul a votat proiectul în a doua lectură. Societatea civilă și reprezentanții grupurilor profesionale nu au fost consultate cu privire la această modificare, deși este de ordin conceptual și schimbă radical regimul propus în proiectul de lege aprobat de Guvern. În varianta inițială, aprobată de Guvern, era prevăzut un alt regim al motivării hotărârilor judecătorești și acel regim era suficient argumentat în nota informativă la proiectul de lege.
- 2. Amendamentele la proiectul de Lege nr. 392, în privința art. 25 al Legii nr. 544-XIII din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, care stabilesc excluderea dreptului judecătorilor de a beneficia de indemnizația unică de concediere și de pensia stabilită în condiții privilegiate** în cazul în care aceștia vor fi eliberați din funcția de judecător în baza următoarelor temeuri: incompetenței profesionale stabilite în rezultatul evaluării performanțelor; comiterii unei abateri disciplinare specificate la art. 22 alin. (1) al Legii nr. 544; sau pronunțării hotărârii definitive de condamnare și nerespectării prevederilor art. 8 al Legii nr. 544-XIII. Nu contestăm oportunitatea modificărilor propuse *per se*, dar considerăm că aceste aspecte sunt sensibile și de o importanță majoră pentru asigurarea independenței judecătorilor, ceea ce impune discutarea și argumentarea oricăror propuneri ce afectează statutul lor social. Spre exemplu, nu pare a fi proporțională privarea de dreptul de a beneficia de indemnizația unică de concediere și pensia stabilită în condiții privilegiate pentru eliberarea din funcție pentru orice abatere disciplinară prevăzută de art. 22 al Legii. Privarea de dreptul

respectiv ar putea fi prevăzută ca sancțiune complementară, la discreția organului care aplică sancțiunea disciplinară, decât prevederea obligatorie pentru toate cazurile de eliberare din funcție.

- 3. Amendamentele la proiectul de Lege nr. 392, art. III, privind includerea în art. 4 al Legii nr. 789-XII din 26.03.1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție a textului: „Fiecare judecător al Curții Supreme de Justiție este asistat de 3 asistenți judiciari”.** Această prevedere de asemenea nu a fost inclusă în proiectul inițial și nu este clară argumentarea necesității existenței a câte 3 asistenți judiciari pentru fiecare judecător, în condițiile în care competența Curții Supreme de Justiție urmează a fost limitată iar numărul de judecători nu a fost redus substanțial. În condițiile actuale, când judecătorii de primă instanță și ai Curților de Apel, care înfăptuiesc cel mai mare și cel mai complicat volum de lucru, dar nu au nici măcar un singur asistent judiciar, ar fi mai corect și mai eficient de asigurat mai întâi acești judecători cu cel puțin câte un asistent judiciar și de efectuat un studiu complex cu privire la necesitatea creșterii numărului asistenților judiciari la Curtea Supremă de Justiție, reieșind din experiența și volumul de activitate a acestora, conform noilor modificări legislative.

Pornind de la cele expuse, solicităm Președintelui Republicii Moldova să susțină obiecțiile și propunerile organizațiilor societății civile și să remită spre reexaminare Parlamentului cele două legi adoptate la 5 iulie 2012.

Semnatori:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Vladislav GRIBINCEA, mob. 079485070

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, Igor BOȚAN, tel. 022-212992

Institutul pentru Politici Publice, Arcadie BARBĂROSIE, tel. 022-276786

Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP, Valeriu PROHNIȚCHI, mob. 069202134

Victor MUNTEANU, Director al Programului de Drept al Fundației Soros-Moldova, tel. 022-270031

Asociația Promo-LEX, Ion MANOLE, mob. 069070800

Institutul pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, Ana UNGUREAN, tel. 022-564831

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului, Sergiu OSTAF, tel. 022- 212816